

Asia: VN/9898/2021-75

Ehdotukset SUP-direktiivin täytäntöönpanoon liittyviksi asetuksiksi sekä uudeksi keräyspaperia koskevaksi asetukseksi

Lausunnonantajan lausunto

Valtioneuvoston asetus eräistä muovituotteista

Suomen ASH ry viittaa lausuntoonsa, jonka se antoi 2021 hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi jätelain ja merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta (hankenumero VN/9898/2021). Esitämme, että myös SUP-direktiivin täytäntöönpanoon liittyvissä asetuksissa otetaan huomioon aikaisemmassa lausunrossamme esitetyt seikat.

Suomen eduskunnan ratifioiman ja oikeudellisesti sitovan Maailman terveysjärjestön tupakkapuitesopimuksen (FCTC) artikla 5.3. mukaan ”Sopimuspuolien on toimittava tupakoinninvastaisen terveydenhuoltopolitiikan laatimisessa ja toteuttamisessa siten, että tätä politiikkaa suojellaan tupakkateollisuuden kaupallisten ja muiden etujen tavoittelulta kansallisten lakien mukaisesti.” Eduskunnan ratifioima tupakkapuitesopimus koskee koko valtionhallintoa eikä vain terveysviranomaisia.

Tämä merkitsee, että tupakkapolitiikkaa suojellaan tupakkayritysten vaikuttamistyöltä kattavasti ja kaikilla hallinnonaloilla tupakkapuitesopimuksen ja lakien mukaisesti. Tämä tulee ottaa huomioon asetusten valmistelussa. Tupakkayhtiöt eivät saa olla neuvotteluosapuolena lakien ja asetusten laatimista, soveltamista tai toimeenpanoa koskevilla asioilla.

4§. Tupakkatuotteiden keräysastioiden järjestäminen

Suomen ASH ry kannattaa sitä että, tuottajat vastaisivat tupakkatuotteiden ja suodattimien erilliskeräyksen järjestämisen kustannuksia. Kuntien saamien korvausten tulee kuitenkin vastata todellisia kustannuksia, eivätkä tupakkayritykset saa olla mukana vaikuttamassa tai päättämässä korvausten suuruuteen.

Suomen ASH ry korostaa, että asetuksessa tulisi säätää siitä, ettei jäteastioita tai kerättyjen jätteiden kuljetus- tai käsittelykalustoa käytetä tupakka- tai muiden nikotiinituotteiden markkinointiin, käytön edistämiseen tai tupakkayhtiöiden yrityskuvan kohentamiseen laatimalla jäteastioiden, kuljetus- tai käsittelykaluston muotoa tai merkintöjä hyödyntämällä. Niitä koskevissa säädöksissä tulee hyödyntää Valviran asiantuntemusta.

5§. Eräisiin tuotteisiin liittyvä tiedotusvelvollisuus

Suomen ASH ry kiinnittää huomiota siihen, että pykälässä tupakkatuotteiden ja suodattimien osalta tiedotusvastuusta säädetään jätelain tuottajavastuuta koskevan 6 luvun 51§:ssä. Nykyisessä muodossaan laki mahdollistaisi tupakkayhtiöiden kuluttajiin suunnatun neuvonnan ja tiedottamisen, mikä rikkoisi räikeästi tupakkapuitesopimuksen ja tupakkalakimme asettamia velvoitteita. Koska jätelakia on tarkoitus uudistaa syksyn 2022 aikana, uudistuksessa tulee varmistaa, että tiedottaminen ja neuvonta säädetään lakiuudistuksessa yksiselitteisesti viranomaisten tehtäväksi. Tupakkayhtiöille tulee jättää ainoastaan toteutettujen toimintojen kustannusvastuu.

Muovituotteita koskevan valtioneuvoston asetuksen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2023. Jos jätelain muutos tulee voimaan myöhemmin kuin ensi vuoden alusta, tulee lainsäädännöllä varmistaa, etteivät tupakkayhtiöt pääse hyödyntämään tiedottamisessa ja neuvonnassa asetuksen ja lain voimaantulon välistä mahdollista ”harmaata aikaa”. Tupakkayhtiöille ei tule antaa mahdollisuutta edes väliaikaiseen tiedotus- ja neuvontavastuuseen.

Valtioneuvoston asetus muovია sisältävistä kalastusvälineistä

-

Valtioneuvoston asetus eräiden muovituotteiden tuottajien kunnille maksamista korvauksista

-

Valtioneuvoston asetus pakkauksista ja pakkausjätteistä annetun asetuksen muuttamisesta

-

Valtioneuvoston asetus juomapakkauksista annetun asetuksen muuttamisesta

-

Valtioneuvoston asetus keräyspaperin erilliskeräyksestä ja kierrätyksestä

-

Hara Mervi
Suomen ASH ry